

Konjunkturbarometern Juli 2018

Konjunkturinstitutet är en statlig myndighet under Finansdepartementet. Vi gör prognoser som används som beslutsunderlag för den ekonomiska politiken i Sverige. Vi analyserar också den ekonomiska utvecklingen samt bedriver tillämpad forskning inom nationalekonomi.

I **Konjunkturbarometern** publicerar vi varje månad statistik över företagens och hushållens syn på den ekonomiska utvecklingen. Undersökningar liknande Konjunkturbarometern görs i alla EU-länder.

Rapporten **Konjunkturläget** är främst en prognos för svensk och internationell ekonomi, men innehåller också djupare analyser av aktuella makroekonomiska frågor. Konjunkturläget publiceras fyra gånger per år. **The Swedish Economy** är den engelska översättningen av delar av rapporten.

I **Lönebildningsrapporten** analyserar vi varje år de samhällsekonomiska förutsättningarna för lönebildningen.

Den årliga rapporten **Miljö, ekonomi och politik** är en översyn och analys av miljöpolitiken ur ett samhällsekonomiskt perspektiv.

Vi publicerar också resultat av utredningar, uppdrag och forskning i serierna **Specialstudier, Working paper, PM** och som remissvar.

Du kan ladda ner samtliga rapporter från vår webbplats, www.konj.se. Statistik och data hittar du på www.konj.se/statistik.

Innehåll

Sammanfattning.....	5
Företag	7
Totala näringslivet	7
Tillverkningsindustri.....	8
Bygg- och anläggning.....	9
Handel	11
Tjänstesektorn.....	12
Hushåll	14

Sammanfattning

Barometerindikatorn steg från 108,7 i juni till 109,6 i juli tack vare ytterligare starka signaler från tillverkningsindustrin. Nivån på indikatorn visar på ett fortsatt klart starkare stämningssläge än normalt i ekonomin.

Konfidensindikatorn för tillverkningsindustrin steg åter i juli. Den pekar på ett ovanligt starkt läge för industrin. De starkaste signalerna kommer från massa- och pappersindustri samt annan transportmedelsindustri. Såväl omdömena om storleken på orderstockar och färdigvarulager i nuläget bidrog till uppgången liksom produktionsplanerna på tre månaders sikt.

Konfidensindikatorn för bygg- och anläggningsverksamhet ändrades inte nämnvärt i juli och ligger kvar en bit över det historiska genomsnittet. Det är byggföretagens fortsatta starka omdömen om orderstockarnas storlek i nuläget som håller upp nivån på indikatorn.

Detaljhandelns konfidensindikator föll hela 8,2 enheter i juli, till en nivå under det historiska genomsnittet. Nedgången förklaras främst av svagare signaler från sällanköpshandeln.

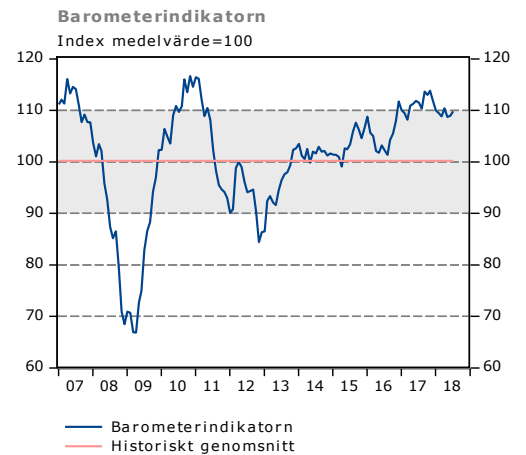
Även tjänstesektorns konfidensindikator föll i juli. Nedgången var dock ytterst marginell och indikatorn visar fortsatt på ett starkare läge än normalt i tjänstesektorn. Dämpningen beror på något nedjusterade förväntningar på efterfrågeutvecklingen på tre månaders sikt.

Hushållens syn på ekonomin stärktes i juli. Konfidensindikatorn steg till närmare 100, främst till följd av en mer positiv inställning till om det är rätt tidpunkt att göra större kapitalvaruköp.

Tabell 1 Indikatorer i Konjunkturbarometern

Index medelvärde=100

	maj 2018	juni 2018	juli 2018	Föränd -ring	Läget
Barometerindikatorn	108,5	108,7	109,6	0,9	+
Konfidensindikatorer					
Tillverkningsindustri	118,1	115,9	118,1	2,2	++
Bygg- & anläggning	104,1	105,6	105,7	0,1	+
Detaljhandel	103,3	105,4	97,2	-8,2	-
Tjänstesektorn	101,3	104,4	103,7	-0,7	+
Hushåll	98,0	97,1	99,8	2,7	=
Mikroindex hushåll	95,8	94,3	96,0	1,7	-
Makroindex hushåll	100,4	99,1	100,4	1,3	=

Barometerindikatorn

mäter det aktuella stämningssläget i den svenska ekonomin genom att sammanfatta resultaten från företags- och hushållsbarometern.

Konfidensindikatorer

används för att sammanfatta situationen och förväntningarna i en viss bransch eller sektor.

Mikroindex

sammanfattar hushållens syn på sin egen ekonomi.

Makroindex

sammanfattar hushållens syn på svensk ekonomi.

Läget

++ mycket starkare än normalt
+ starkare än normalt
= ungefär som normalt
- svagare än normalt
-- mycket svagare än normalt

Nettotal

är skillnaden mellan andelen respondenter som svarat till exempel ökat respektive minskat eller bättre respektive sämre på en fråga.

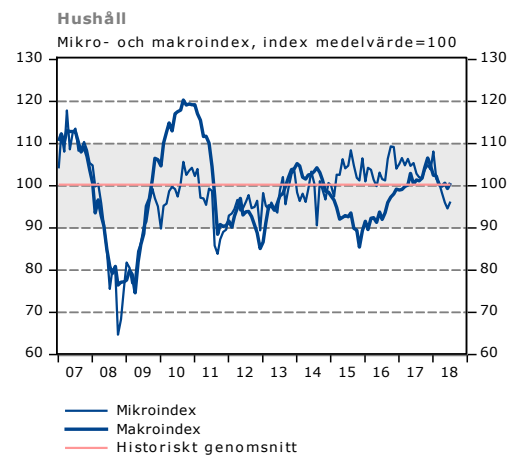
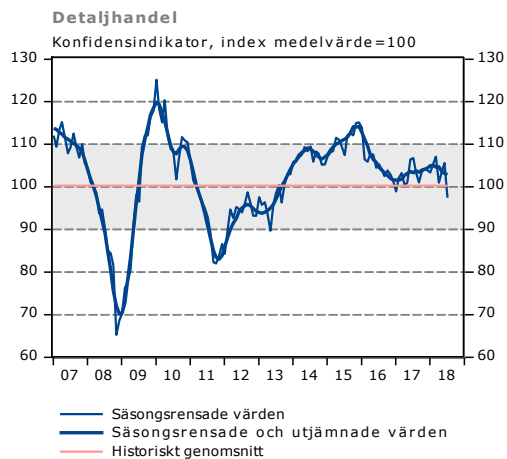
Säsongsrensade och utjämnade tidsserier

Säsongsrensning görs för att justera för regelbundet återkommande variationer under året. En utjämnad tidsserie visar på en mer långsiktig utveckling och tar bort bruset i högre grad än den säsongsrensade serien. Alla diagram i Konjunkturbarometern visar säsongsrensade tidsserier om inget annat anges.

Revideringar

Indikatorerna revideras varje månad när tidsserierna säsongsrensas.

Läs mer om begrepp och metoder i metodboken för Konjunkturbarometern:
www.konj.se/metodbok

Företag

Totala näringslivet

FÖRETAGEN AVISERAR PRISHÖJNINGAR I ÖKAD UTSRÄCKNING

Utfall och nuläge: Företagens samlade omdöme om rådande efterfrågeläge ändrades inte nämnvärt i juli och ligger stabilt betydligt över det historiska genomsnittet.

Antalet anställda uppges sammantaget ha ökat de senaste månaderna, men andelen företag som rapporterar om brist på personal är fortsatt hög.

Företagen rapporterar om prishöjningar i förhållandevis stor utsträckning och omdömena om lönsamheten är fortsatt starkare än normalt, även om de trendmässigt dämpats de senaste fyra kvartalen.

Förväntningar och planer: Företagens anställningsplaner för kommande tre månader är oförändrat optimistiska och priserna väntas kunna höjas i ökad utsträckning.

Företagens inflationsförväntningar på tolv månaders sikt steg marginellt i juli, till 1,3 procent jämfört med 1,2 procent i april.

Tabell 2 Totala näringslivet, månadsvisa frågor

Säsongrensade netttotal

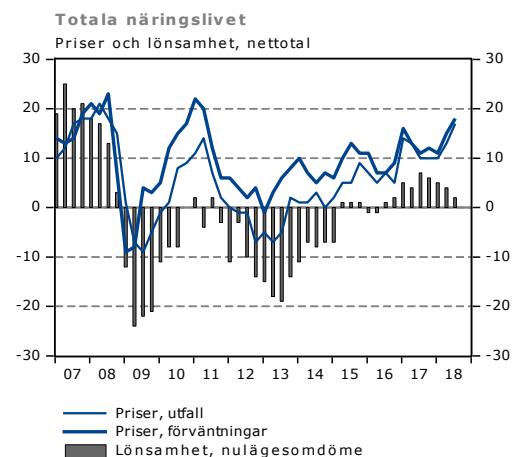
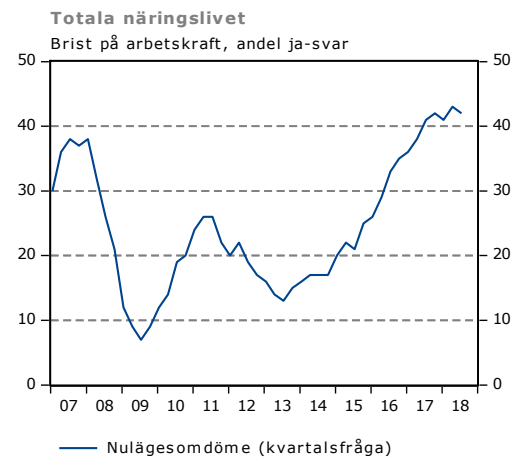
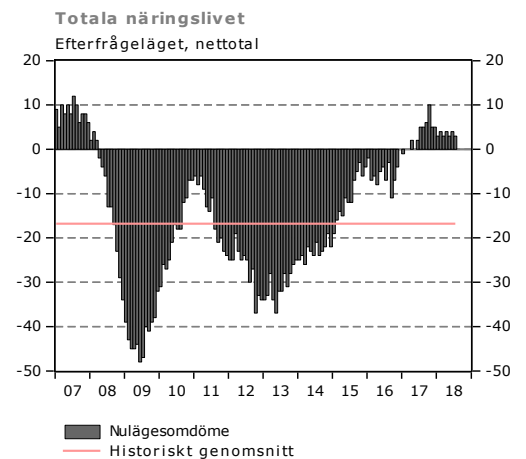
	Medel	apr 2018	maj 2018	jun 2018	jul 2018
Konfidensindikator	100	106,6	106,1	108,3	106,6
Efterfrågeläge	-17	4	3	4	3
Antal anställda, utfall	-2	18	15	13	12
Antal anställda, förväntningar	-2	14	13	12	14

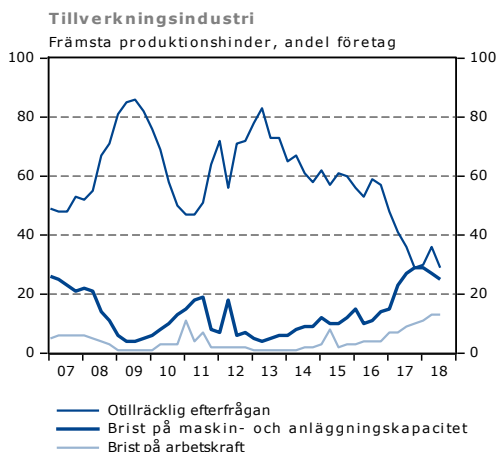
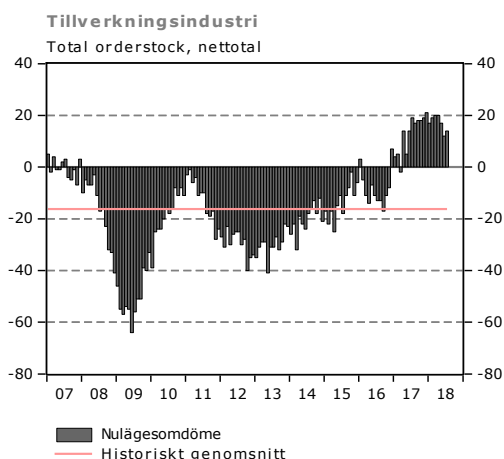
Tabell 3 Totala näringslivet, kvartalsvisa frågor

Säsongrensade netttotal

	Medel	okt 2017	jan 2018	apr 2018	jul 2018
Brist på arbetskraft	24	42	41	43	42
Lönsamhet	-3	6	5	4	2

Anmärkning. Totala näringslivet är en sammanvägning av resultaten för bygg-och anläggning, tillverkningsindustri, handel och tjänstesektorn. Vikterna är andra än de som används vid beräkning av Barometerindikatorn.

Tillverkningsindustri

HÖGT KAPACITETUTNYTTJANDE

Utfall och nuläge: Industriföretagen rapporterar om stabil ordertillväxt och omdömena om orderstockarnas storlek är fortsatt betydligt starkare än normalt. Branscher som är ovanligt nöjda är massa- och pappersindustri, metallindustri, maskinindustri, motorfordonsindustri och annan transportmedelsindustri.

Produktionskapaciteten har byggts ut ytterligare men bedöms fortfarande inte vara tillräcklig. En fjärdedel av industriföretagen uppger att brist på maskin- och anläggningskapacitet är det främsta produktionshindret, vilket är en betydligt högre andel än normalt. Kapacitetsutnyttjandet uppgår till oförändrade 88 procent. Senast motsvarande höga nivå uppmättes var i april 2008.

Färdigvarulagren, som varit oförändrade de senaste månaderna, bedöms sammantaget vara lagom stora.

Försäljningspriserna har kunnat höjas på både hemma- och exportmarknaden de senaste månaderna. Industriföretagens samlade omdöme om lönsamheten har förvisso dämpats sedan april, men ligger trots det betydligt över det historiska genomsnittet. Konkurrenssituationen uppges ha förbättrats, både på den inhemska och de utländska marknaderna.

Antalet anställda har fortsatt att öka i stabil takt de senaste månaderna. Samtidigt har andelen företag med brist på personal minskat marginellt, även om den fortfarande är betydligt högre än normalt.

Förväntningar och planer: Tillverkningsindustrin planerar sammantaget för en fortsatt utbyggnad av produktionskapaciteten de närmaste månaderna och förväntningarna på produktionsvolymen steg något för andra månaden i rad.

Förväntningarna på den inhemska orderingen har trendmässigt dämpats de senaste tre kvartalen och är i juli ungefär i nivå med det historiska genomsnittet. Förväntningarna på exportorderingen är dock något högre än normalt.

Industriföretagens anställningsplaner är jämförelsevis optimistiska och pekar på en ökad sysselsättning de närmaste månaderna.

Förväntningarna på prisutvecklingen visar på sammantaget höjda försäljningspriser, både på hemma- och exportmarknaden.

Tabell 4 Tillverkningsindustri, månadsvisa frågor

Säsongsrensade netttotal

	Medel	apr 2018	maj 2018	jun 2018	jul 2018
Utfall och nuläge					
Produktionsvolym	15	19	15	21	18
Orderingång hemmamarknad	6	13	3	9	8
Orderingång exportmarknad	12	29	8	14	12
Orderstock, nulägesomdöme	-16	20	17	12	14
Exportorderstock, nulägesomdöme	-10	26	20	16	12
Färdigvarulager, nulägesomdöme	13	-2	-6	-1	-2
Antal anställda	-8	22	14	15	17
Förväntningar och planer					
Produktionsvolym	22	33	26	30	34
Försäljningspriser hemmamarknad	9	19	18	19	20
Försäljningspriser exportmarknad	2	25	23	15	20
Antal anställda	-11	7	0	8	10

Tabell 5 Tillverkningsindustri, kvartalsvisa frågor

Säsongsrensade netttotal

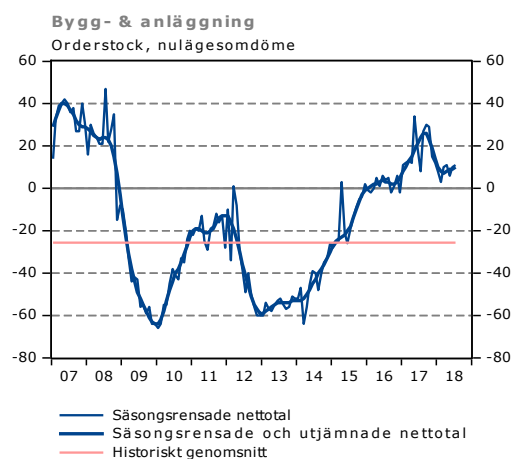
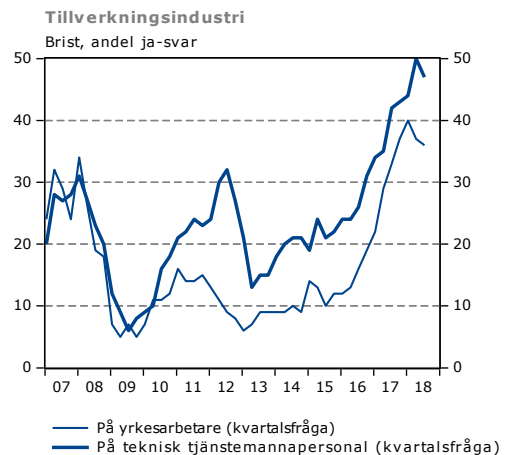
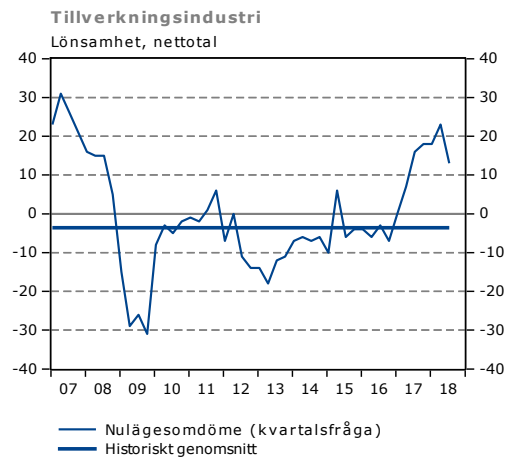
	Medel	okt 2017	jan 2018	apr 2018	jul 2018
Utfall och nuläge					
Produktionskapacitet	9	29	21	23	17
Kapacitetsutnyttjande (%)	84	87	87	88	88
Brist på arbetskraft	29	54	54	61	58
Yrkesarbetare	27	37	40	37	36
Tekniska tjänstemän	18	43	44	50	47
Lönsamhet	-4	18	18	23	13
Förväntningar och planer					
Orderingång hemmamarknad	9	22	21	13	10
Orderingång exportmarknad	15	18	14	16	20
Produktionskapacitet	10	21	21	21	33

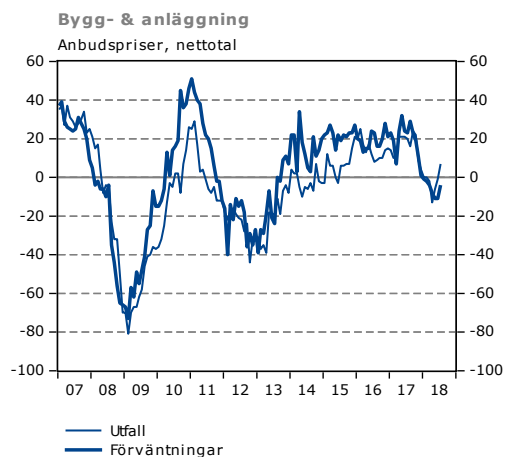
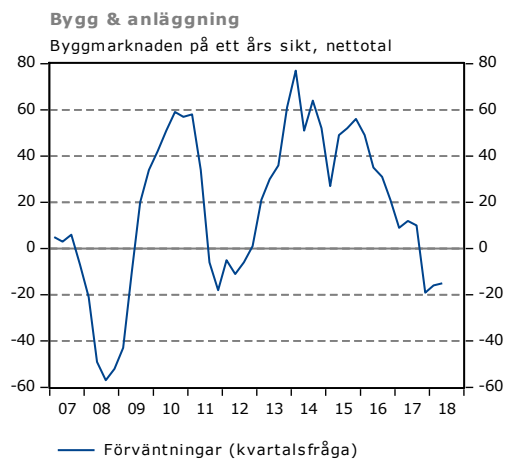
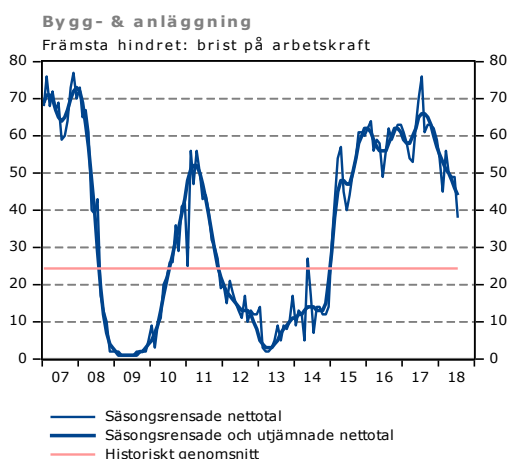
Bygg- och anläggning

FÖRETAGEN NÖJDA MED ORDERSTOCKARNA

Utfall och nuläge: Byggföretagen rapporterar om ett oförändrat byggande de senaste månaderna. Detta samtidigt som orderstockarna uppges ha ökat och omdömena om orderstockarnas storlek är fortsatt betydligt mer positiva än normalt.

Företagen redogör för en något starkare sysselsättningsutveckling än normalt de senaste tre månaderna, men fortfarande anger en jämförelsevis hög andel företag att arbetskraftsbrist är

det främsta hindret för ökat byggande. Dock minskade andelen från föregående månads mätning, från 49 procent i juni till 38 procent i juli, vilket förstärker den nedåtgående trenden det senaste året.

Byggföretagen rapporterar sammantaget om något ökade anbudspriser de senaste tre månaderna.

Förväntningar och planer: Företagens förväntningar på de närmaste månadernas byggande är oförändrat optimistiska. De positiva förväntningarna på hur orderstockarna kommer att utvecklas steg. Bilden skiljer sig dock mellan husbyggarna, som blev än mer optimistiska, och anläggningsbyggarna som blev ytterligare pessimistiska.

Ungefär lika många företag uppger att antalet anställda förväntas öka respektive minska, vilket pekar på en ungefär oförändrad sysselsättning. Samtidigt är förväntningarna på byggmarknaden på ett års sikt fortfarande mer pessimistiska än normalt.

Anbudspriserna väntas stiga något de kommande månaderna, både bland hus- och anläggningsbyggarna.

Tabell 6 Bygg- och anläggning, månadsvisa frågor

Säsongsrensade netttotal

	Medel	apr	maj	jun	jul
		2018	2018	2018	2018
Utfall och nuläge					
Byggandet	8	-1	13	-2	2
Anbudspriser	-5	-13	-6	-1	7
Orderstock, förändring	4	6	14	11	20
Orderstock, nulägesomdöme	-26	11	6	10	11
Antal anställda	-2	40	12	0	6
Förväntningar och planer					
Byggandet	13	11	-8	17	16
Anbudspriser	0	-8	-11	-11	-4
Orderstock	11	11	-5	6	13
Antal anställda	3	41	-3	2	2

Tabell 7 Bygg- och anläggning, kvartalsvisa frågor

Säsongsrensade netttotal

	Medel	okt	jan	apr	jul
		2017	2018	2018	2018
Utsikterna på byggmarknaden på ett års sikt	-7	10	-19	-16	-15

Handel

DÄMPAD STÄMNING INOM SÄLLANKÖPSHANDEL

Utfall och nuläge: Handeln rapporterar sammantaget om en ungefär normal försäljningstillväxt de senaste tre månaderna. Signalerna skiljer sig dock åt. Handel med motorfordon och dagligvaruhandeln redovisar en starkare försäljningstillväxt än normalt medan sällanköpshandeln rapporterar om en jämförelsevis svag utveckling. Det samlade omdömet om nuvarande försäljningssituation är något mer positivt än normalt. Det är handel med motorfordon, partihandel och framför allt dagligvaruhandel som bidrar till den positiva bilden. Företagen inom sällanköpshandel har däremot blivit betydligt mer missnöjda.

Handlarnas samlade bedömning av varulagrens storlek är nära det historiska genomsnittet samtidigt som varuinköpen uppges ha ökat mer än normalt.

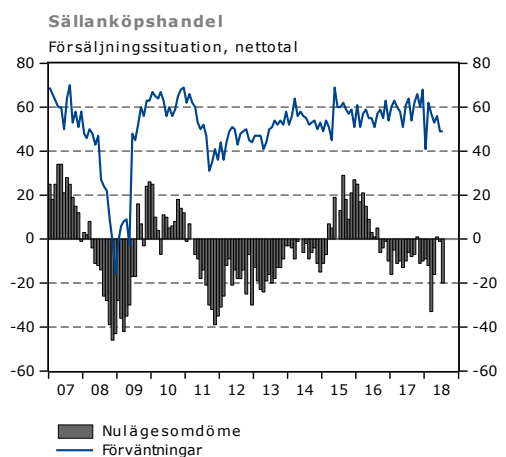
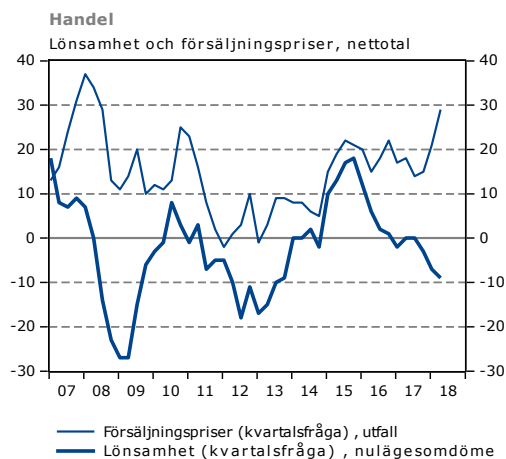
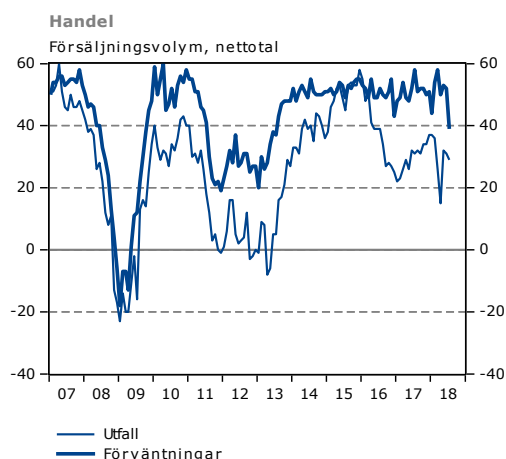
Antalet anställda uppges sammantaget ha ökat i ungefär normal utsträckning de tre senaste månaderna. Dock är bristen på personal fortsatt mycket hög.

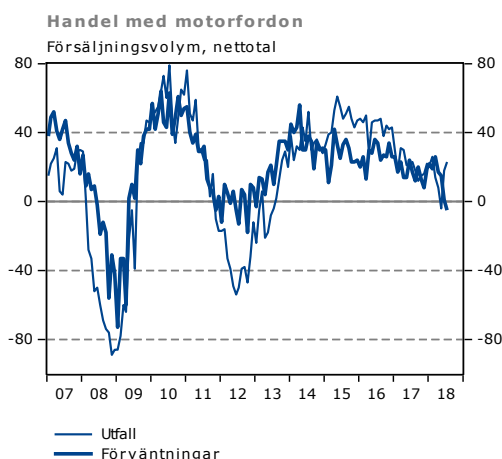
Försäljningspriserna har höjts i betydligt större utsträckning än normalt samtidigt som missnöjet med lönsamheten fortsätter att öka bland företagen.

Förväntningar och planer: Handels samlade förväntningar på de kommande tre månadernas försäljningsvolym har sjunkit till en genomsnittligt normal nivå. Även på sex månaders sikt är förväntningarna på försäljningssituationen i nivå med det historiska genomsnittet. Företagen inom handel med motorfordon tror dock att försäljningsvolymen kommer att minska de närmaste tre månaderna.

Handels förväntningar på kommande månaders inköp av varor är något lägre än normalt. Även anställningsplanerna är oförändrat från föregående månad, strax under det historiska genomsnittet.

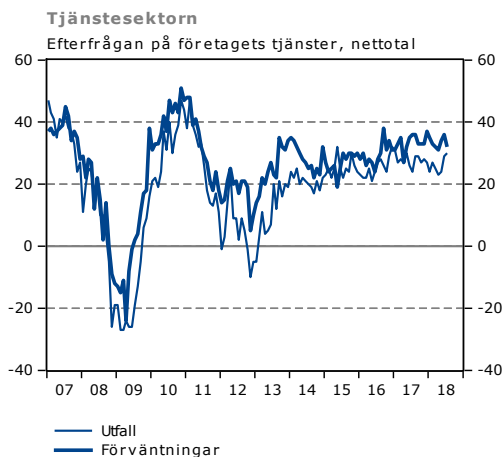
Försäljningspriserna väntas stiga i större utsträckning än normalt, främst inom parti- och dagligvaruhandeln.

Handel definieras som:

Handel med motorfordon (SNI 45) +
Partihandel (SNI 46) +
Dagligvaruhandel (SNI 47.11 + 47.2) +
Sällanköpshandel (SNI 47.19 + 47.4-9) +
Detaljhandel med drivmedel (SNI 47.3)000

Tabell 8 Handel, månadsvisa frågor

Säsongrensade netttotal

	Medel	apr 2018	maj 2018	jun 2018	jul 2018
Utfall och nuläge					
Försäljningsvolym	27	15	32	31	29
Nuvarande försäljningssituation	0	4	7	15	6
Varulager, nulägesomdöme	25	22	26	21	27
Antal anställda	3	14	9	8	4
Förväntningar och planer					
Försäljningsvolym	40	50	53	52	39
Försäljningspriser	16	22	28	27	35
Inköp av varor	22	21	19	23	18
Antal anställda	9	4	8	6	6
Försäljningssituation om 6 mån	39	47	48	45	41

Tabell 9 Handel, kvartalsvisa frågor

Säsongrensade netttotal

	Medel	okt 2017	jan 2018	apr 2018	jul 2018
Brist på personal	13	19	19	20	25
Lönsamhet	-6	0	-3	-7	-9

Tjänstesektorn

BRIST PÅ PERSONAL DET FRÄMSTA HINDRET

Utfall och nuläge: Tjänsteföretagen rapporterar sammantaget om en stark efterfrågeutveckling de senaste månaderna och omdömena om inneliggande uppdragsvolymen ligger stabilt betydligt över det historiska genomsnittet. Tjänsteföretagens signaler om hur den egna verksamheten utvecklats de senaste månaderna är dock något svagare än normalt.

57 procent av tjänsteföretagen säger sig kunna öka produktionen givet befintliga resurser, vilket är ungefär i nivå med det historiska genomsnittet. Det främsta hindret för ökad produktion uppges fortsatt vara brist på arbetskraft.

Sysselsättningen har ökat de senaste månaderna och andelen företag med brist på personal har minskat marginellt sedan april. Bristtalen är dock fortfarande betydligt högre än normalt. Landtransportföretag, datakonsulter och tekniska konsulter är exempel på branscher som redovisar ovanligt höga bristtall.

Tjänstesektorn rapporterar sammantaget om höjda försäljningspriser de senaste månaderna och synen på lönsamheten är jämförelsevis stark.

Förväntningar och planer: Tjänsteföretagens förväntningar på efterfråge- och sysselsättningsutveckling de närmaste månaderna är fortsatt optimistiska.

Försäljningspriserna väntas kunna höjas i ungefär normalt utsträckning.

Tabell 10 Tjänstesektorn, månadsvisa frågor

Säsongrensade netttotal

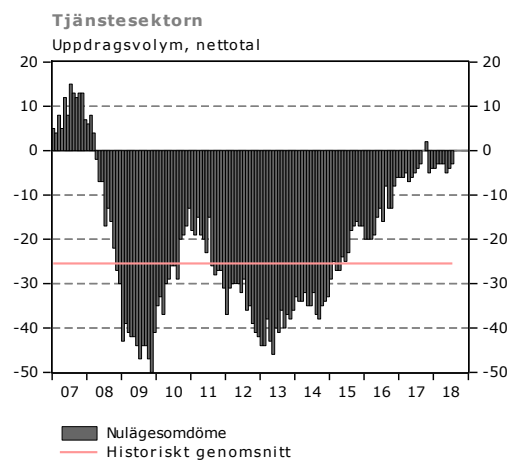
	Medel	apr 2018	maj 2018	jun 2018	jul 2018
Utfall och nuläge					
Företagets verksamhet	22	16	9	16	17
Efterfrågan	18	23	24	29	30
Uppdragsvolym, nulägesomdöme	-25	-3	-5	-4	-3
Försäljningspriser	4	7	6	8	10
Antal anställda	1	16	16	16	14
Förväntningar och planer					
Efterfrågan	25	31	34	36	32
Försäljningspriser	10	12	13	8	13
Antal anställda	6	17	21	17	20

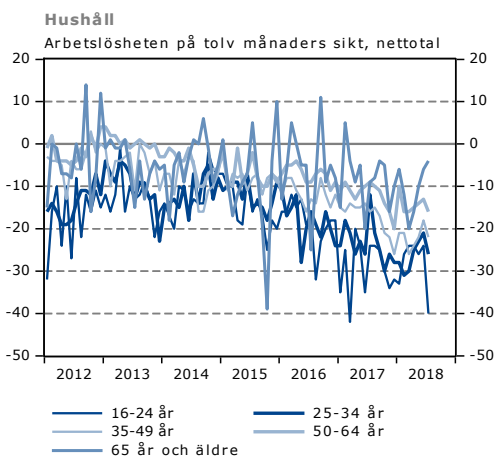
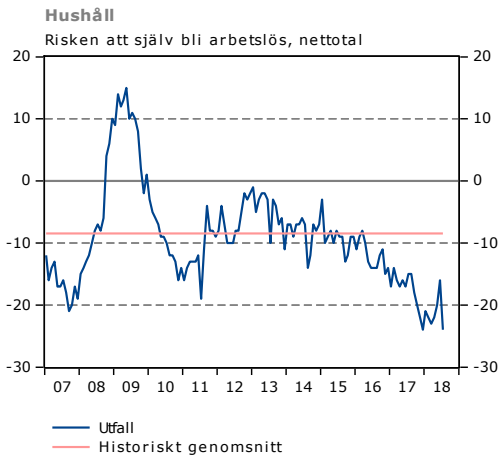
Tabell 11 Tjänstesektorn, kvartalsvisa frågor

Säsongrensade netttotal

	Medel	okt 2017	jan 2018	apr 2018	jul 2018
Brist på personal	23	46	45	44	42
Lönsamhet	-5	4	2	3	2

Svaren samlades in mellan 28 juni och 17 juli.

Hushåll

UNGA UPPLIVER MINSKAD RISK ATT BLI ARBETSLÖSA

Utfall och nuläge: Hushållens syn på hur den egna ekonomin har utvecklats de senaste tolv månaderna är i juli oförändrat positiv. Omdömet om den svenska ekonomin förbättrades och ligger därmed en bit över det historiska genomsnittet.

Inställningen till om det i dagsläget är fördelaktigt att köpa kapitalvaror, som exempelvis möbler, tvättmaskiner och TV, stärktes ytterligare, till en nivå något över det historiska genomsnittet.

En högre andel hushåll än normalt uppger att de sparar i nuläget. Samtidigt bedömer de återigen risken att själv bli arbetslös som mycket låg. Nettotalet tangerar det lägsta uppmätta för frågan och både den låga nivån och förändringen förklaras av att unga (16–24 år) ser risken att bli arbetslös som lägre.

Förväntningar och planer: Hushållen är oförändrat något mindre optimistiska än normalt om hur den egna ekonomin kommer utvecklas det närmaste året. Andelen hushåll som tror att de kommer att kunna spara något de närmaste tolv månaderna sjönk jämförelsevis mycket och hamnar därmed på en historiskt normal nivå. Hushållen planerar även att lägga mindre pengar på kapitalvaruinköp under det närmaste året.

När det gäller förväntningarna på den svenska ekonomin är hushållen oförändrat mer pessimistiska än normalt. Samtidigt blev förväntningarna på arbetslösheten i Sverige något ljusare i juli.

Andelen hushåll som bedömer det som troligt att de kommer att köpa eller byta bil inom tolv månader minskade något, till en historiskt normal nivå.

Pris- och ränteförväntningar: Hushållens inflationsförväntningar på tolv månaders sikt fortsatte att stiga i juli, till 3,5 procent. Samtidigt har förväntningarna på den rörliga bostadsräntan justerats upp något på samtliga tidshorisonter.

Svaren samlades in mellan 1 och 15 juli.

Tabell 12 Hushållsfrågor

Säsongsrensade netttotal

	Medel	apr 2018	maj 2018	jun 2018	jul 2018
Egen ekonomi nu	9	12	11	9	9
Egen ekonomi om 12 månader	19	20	17	16	17
Ekonomi i Sverige nu	-8	-4	0	-4	0
Ekonomi i Sverige om 12 månader	6	-6	-6	-9	-7
Arbetslösheten 12 månader framåt	7	-4	-5	-4	-7
Inställning till kapitalvaruinköp nu	11	11	6	11	17
Inköp av kapitalvaror 12 månader framåt	-5	-11	-9	-11	-12
Fördelaktigt att spara nu	19	16	13	6	13
Sparande 12 månader framåt	47	62	56	56	47
Ekonomisk situation (sparar - skuldsätter sig)	56	72	66	64	62
Egen arbetslöshetsrisk nu	-8	-22	-20	-16	-24

Tabell 13 Inflation och boräntor

Medelvärden i procent exklusive extremvärden

	apr 2018	maj 2018	jun 2018	jul 2018
Uppfattad inflation nu	3,0	3,5	3,6	3,7
Förväntad inflation om 12 mån	2,9	3,1	3,4	3,5
Förväntad rörlig bostadsränta om 1 år	2,23	2,24	2,21	2,24
Förväntad rörlig bostadsränta om 2 år	2,65	2,65	2,58	2,62
Förväntad rörlig bostadsränta om 5 år	3,30	3,38	3,29	3,38

Anmärkning. För en beskrivning av hur KI fastställer vilka observationer som ska utelämnas, se sidan 14 i Metodbok för Konjunkturbarometern på www.konj.se

Tabell 14 Hushållsfrågor - kvartal

Säsongsrensade netttotal

	Medel	okt 2017	jan 2018	apr 2018	jul 2018
Köp av bil inom 12 månader	-56	-57	-54	-54	-56
Köp av bostad inom 12 månader	-77	-78	-77	-76	-79
Renovering av bostaden inom 12 månader	-23	-23	-28	-31	-31